Ч. 1 (11.255). Львів, неділя 1. січня 1928 Paoztowa opłata zastąpiona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 15 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед ювилеєм.

Вже лише два тижні ділить нас від дня 14. січня (1. ст. ст.) 1928 р., від дати, що має особливо важне значіння для нашої преси взагалі, а для нашого щоденника зокрема. В дні 14. січня 1928 р. минає 40 літ від хвилі, як „Діло“ стало щоденником, як повстав перший український щоденний часопис на цілій соборній Україні, на всьому світі.

За два роки обходитимемо 50-ліття істнування „Діла“. Засноване 1. ст. ст. (14. н. ст.) січня 1880 року, „Діло“ появлялося спершу два, опісля три рази тижнево, а від 14. січня 1888 р. перемінено його на щоденник. Від тієї хвилі на протязі повних 40 літ з примусовою перервою в літах 1919—22 (коли то „Діло“ не могло появлятися з причин від видавництва незалежних, або зовсім — як в р. 1919, або під іншими назвами — як в рр. 1920-22) наш орган гідно сповняв своє важке завдання, несучи високо прапор національної єдности.

Недалеке 50-ліття істнування нашого органу і 40-літній ювилей „Діла“ як щоденника — це велика праця в користь загальної справи, це величезний вклад у скарбницю світоглядової кристалізації нашого громадянства, вклад в основи політичної культури, економічного й культурного розвитку.

Сорокалітній ювилей щоденника, першого українського щоденника на всій соборній Україні, на всій земській кулі — це перша справжня репрезентація нас як зрілої нації, з насущними політичними аспіраціями. Сорок літ! Цеж навіть у життю народу великий шмат часу, — до тогож народу молодого, здорового, що з низів соціяльного приниження, економічної примітивности, політичної невиробленности рветься до світла і сонця, на вершини повного життя.

Незвичайно великим є значіння преси в світі. Тим більшим було і є значіння нашого щоденника. Ставши на сторожі свого народу, його непередавнених прав, його вічно відновлюваних і кристалізованих змагань, наш орган ніколи не уступав з поля бою, боронячи прав й інтересів не якоїсь групи чи кляси, але прав й інтересів цілости. Кожний прояв народнього життя, кожне змагання находило в нашому органі свій відгомін, свою підтримку, добровільну співпрацю. Там, де йшло про будівництво, про творчість, про розсновування нових фундаментів і ставлення нових стін національної будівлі, — наш орган ніколи не відмовлявся від співучасти і співпраці.

„Діло“ — в своїх пожовклих річниках, на своїх дрібним друком засіяних сторінках, замикає півстолітню історію нашого народу. Не лише відгомони дня, не лише щоденні відзвуки подій, не лише їх освітлення під кутом наших національно-політичних інтересів, але безнастанне р[illegible]блення народньої душі, виковування типу всеукраїнця, витворювання спільного світогляду, розбу[illegible] народнього життя зі всіми [illegible]бутами новітньої нації — ось в [illegible] узмістовлювалося історичне [illegible]икання нашого щоденника. Ч[illegible] було громадження народніх [illegible]ділянці політичній чи творе[illegible] культурних вартостей, чи будо[illegible] основування економічно-господарської сітки — всюди наш щоденник брав активну участь, був дороговказом, тією морською ліхтарнею, що в час негоди кермувала плавбою нашого національного корабля.

У всіх народніх рухах і зривах наш орган вів перед. Не диво, що був він найбільше зненавиджений противниками і ворогами нашого національно-політичного відродження. Одні називали його „гайдамацьким“, другі „мазепинсько-сепаратистичним“; одні „польонофільським“, другі „прусофільським“, треті „русофільським“; одні „реакційним“, другі „масонським“, треті „радикальним“ і так у безконечність. А „Діло“ ніколи не було таким, як собі його уявляли наші противники і вороги, навпаки — все було загально-національною трибуною, щиро-демократичним органом, що спирався виключно на власних силах. Стоячи на сторожі загально-національних інтересів, даючи підтримку всім корисним і величнім починам, праці і творчости, наш орган ждав підтримки і допомоги виключно лише від своїх, від передплатників, читачів і прихильників. А якою була та підтримка, свідчить про це наглядно розмір, обем і стан „Діла“ в ювилейному році.

Поруч урядової „Газет-и Львовск-ої“ наш орган є також найстаршим львівським щоденником. І коли значно молодші польські чи жидівські щоденники у Львові нині розпоряджають власними величавими будинками, просто палатами, коли їх співробітники є забезпечені, то ми навіть в ювилейному році задихаємося з комірнім та ведемо животіння голодної церковної миші.

Але ми горді, що ми ніколи не кривили душею, ніколи не входили в компроміс з неправдою і несправедливістю, ми вірно, як жовнір на варті біля дверей свого монарха, стояли на варті біля дверей того монарха, якому на імя: Український Нарід! І тому всі удари, що спадали на наш Нарід, в першу чергу досягали нас. Так було в 1914 р. після приходу російських військ, так було в р. 1918 після опанування Львова польськими військами, так було й пізніше. Конфіскати, труси, закриття — все те є нашою участю.

З нинішнім днем вступаємо в 46-тий рік видавництва нашого органу під назвою „Діло“, в 49-тий рік його істнування від хвилі заснування і небавом кінчаємо 40-ліття істнування його як щоденника. Стоїмо під знаком ювилею. Звичайно в таких святочних хвилях всі прихильники ювилята єднаються біля нього, підносять йому дарунки, віддають пошану його праці. Тимбільше на пошану і дарунки заслуговує „Діло“, яке — обходячи ювилей своєї 40-літньої праці — не кінчає її, не відходить на спочинок, але хоче набрати нового віддиху, нових сил до дальшої праці, не менше важкої, як в минулому 40-літті.

Всього два тижні ділить нас від дня ювилею. Наш орган не сподіється ніяких гостинців, але всеж таки вважає слушним і справедливим, щоби його вшановано в дні ювилею. Нехайже кожний свідомий громадянин, кожний український інтелігент, кожна українська свідома хата вшанує ювилей „Діла“ щонайменше присилкою передплати, засвідчуючи тим чином свою участь у ювилейному святі, своє приступлення до 40-літньої праці і традиції „Діла“. Кількість присланої до дня 14. н. м. передплати буде мірилом не лише пошани для ювилята, але й висловом культурного рівня семиміліонового українського народу під Польщею.

З XV. зїзду ВКП.

Фантазії московських і жалі українських комуністів.

Свого часу ми зреферували докладно тези Куйбишева до його доповіді на XV зїзді всесоюзної комуністичної партії про пятирічний плян господарського розвитку й виказали їх фантастичність. В половині грудня відбувся, як відомо, сам зїзд, на якому головний реферат про перспективи будови „соціялістичного“ господарства Радянського Союзу мав Риков, а співреферат Кржижановський. Куйбишев чомусь обмежився до звичайної загальної промови. Після цих провідних виступів делегатів московської комуністичної партії виступали „люди з місць“, виступили між іншим і делегати від України, а саме Чубар та Петровський. І цікава річ, що наскільки оцінка перспектив дальшого господарського розвитку Радянського Союзу у представників московської комуністичної партії була оптимістична, а тон їх просто чванькуватий, настільки виступи Чубаря й Петровського ці ілюзії безпощадно розбивали.

Кржижановський заявив, що тепер радянська влада зі своїм пляном господарського будівництва робить „ставку на такий темп будівництва, якого не знає капіталістичний світ“ і почав виясняти успіхи радянської влади в справі плянування, стандаризації виробництва, капітальних вкладів в індустрію, а скінчив твердженням, що через пять літ

„промисловість наша повинна зрости на 108 проц. Це є той рівень, що робить її близькою до стану німецького промислового господарства. Друге питання — питання про нагромадження. За попередніми підрахунками сума нагромаджень з 1928 р. до 1931—32 р. повинна становити коло 72 і пів міліярдів карбованців“.

Нема що казати здобутки її перспективи справді блискучі! Можна навіть сказати, що занадто блискучі, щоби могли бути правдивими. А що правдивими вони не можуть бути, цьому доказ знаходимо у самогож таки Кржижановського. А саме, обговорюючи дуже побіжно справу про культурне будівництво він признався:

„ми тепер отримуємо [illegible] технічної освіти в середньому менше одного техніка на кожного інженіра, а від [illegible] ми нагинаємо на кожного інженіра не більше 2—3 технічного персоналу“.

Як при таких умовах радянська індустрія через пять літ може наблизитися до рівня німецької — це лишилося тайною доповідача.

Це менший оптимізм і чванькуватість виявив Кржижановський і в поглядах на розвиток сільського господарства. Він наводить кілька фактів з практики рад. госпівського будівництва на Україні й доводить,

„що вже тепер ми шляхом тракторизації без американських машин і американських телефонів добилися в рад. госпітієвській справі на Україні ще більших успіхів. Радгоспи стануть опірними пунктами в справі прищеплення революційних засад у селянському господарстві“.

Після рефератів Рикова, Кржижановського й промови Куйбишева як представник України забрав голос Чубар. Його виводи були цілком інакші від виводів його попередників. Насамперед він зазначив що не зважаючи на багато разів проголошену директиву що до розвитку металюргії, в цій галузі промисловости справа на загал стоїть дуже зле. Навіть там, де вже розпочато капітальне будівництво, нема жадного ладу і впорядкованої праці. Наслідком цього продукція взагалі спиняється. І тут ми знаходимо дуже важне сконстатування що кидає яскраве світло на всю комуністичну господарку з її славетною пляновістю.

„Привезене зза кордону устаткування в частині своїй не може бути установлене і лежить без руху“.

Причину цього лиха добачує Чубар в неакуратному фінансуванні біжучого будівництва. Тому, на його думку,

„не треба особливо потішати себе на ділянці на великі проєкти (просту [illegible])“

а треба зосередити максимум зусилля на пляномірному виконанню практичних робіт та додержанню точних термінів, передбачених будівельними програмами. Друге, не менше важне завдання, полягає на думку Чубаря, в піднесенні якости виробленого металю, бо досі вона дуже відстає від закордонної.

Зовсім інакше дивиться Чубар також на стан і перспективи розвитку сільського господарства на Україні. Цей стан, на його думку, є ще досі дуже лихий і невпорядкований. Для доказу цього свого твердження він вказує, що через самі лише бурями Україна не добирає що року 100—125 міліонів пудів збіжжа. Не ліпше стоїть також справа з угноєнням. А з приводу славетної тракторизації на Україні Чубар просто каже:

„коли ми бігаємо щодо цього таким темпом, яким ідемо тепер, то ніякої революції у сільському господарстві не проведено було“

А далі він просто висміює комуністичну чванькуватість і зарозумілість і каже:

„Коли в нас знявся галас навколо автомобільного питання, бо всім треба їздити автомобілями, то в мільйон разів важливіше для нас сісти на трактори“

Наприкінці своєї, як ми бачимо, дуже критичної щодо комуністичної дійсности промови, Чубар, як делікатно висловлюється у своєму справозданню „Комуніст“ (ч. 286), зачіпив питання про мінуси надмірної централізації плянування. На жаль газета не подає нічого про цю дражливу для московських централістів справу.

Але в чому тут справа, ми можемо бачити з виводів другого делегата України, Петровського. Петровський висловив погляд, що основною справою в пятирічному плані господарського розвитку

СРСР є справа про економічне районування.

„Не так давно, — казав він, — ми чули від Вищої Ради Народнього Господарства СРСР заяву про те, що головну увагу в справі розвитку важкої індустрії має бути звернено на північ і на Урал".

Петровський скромно звертає увагу на те, що в СРСР крім півночи й Уралу є що й інші райони, як наприклад Україна, що мають усі потрібні дані для дальшого розвитку важкої індустрії і насамперед металюргії. З гіркою, але безсилою іронією запитує він московських можновладців:

„Навіщож було братись за будівництво Дніпрельстану, коли енергію Дніпровської електростації не можна буде використати без розвитку важкої індустрії УСРР"

І далі Петровський виясняє не знати котрий вже раз, що зі справою районування щільно звязуються плини капітального будівництва і питання про зменшення собівартости, які стоять тепер в осередку уваги радянських господарських організацій і що власне важка індустрія УСРР забезпечує дальше зменшення собівартости в більшій мірі, ніж індустрія, що є на Уралі. Він робить зовсім слушний, але при умовах радянської дійсности наївний висновок, що промисловість повинна набрати дальшого розвитку во тих районах, де є всі потрібні дані для цього розвитку.

Ось так виглядають в економічних справах на XV Конгресі Всесоюзної Комуністичної Партії оптимістичні фантазії панів з Москви й гіркі нарікання представників із Харкова.

Паневропейський рух.

Паневропейська Унія й її програма.

А. Бріян, розглядаючи недавно положення в Европі, ствердив, що під поверхнею сучасного мира, працює вулькан скритої війни. Від найменшої іскри може наступити вибух і кипуча лява війни може залити наш континент. Цей запрясладений оптиміст, кидаючи оком перед себе, зазначив, що лише етапами можуть у свідомости людськости скристалізуватися мирні настрої, лише етапами можна довести до справжнього мира.

Нинішня Европа є в безнастанньому маятниковому руху: від війни до мира, і від мира до війни. А всеж таки Бріян вірить у можливість мирної полагоди всіх суперечностей і конфліктів. Про те свідчить не лише його дипльоматична діяльність, але й факт, що він є почесним президентом Паневропейської Унії. В кінцевому розвитку етаповости, в його логічному висновку бачимо Паневропейську Унію, висунену Куденгове-Калєрґі, як завершення змагань до великих політичних й економічних організмів.

Програма Паневропейської Унії, сформульована її основником Куденгове-Калєрґі, який є одночасно президентом централі, уміщується в отсих точках:

1. Паневропейський рух є понадпартійним масовим рухом, що змагає до об'єднання Европи. Він поборює війну, що знищила Европу; змагає до знесення господарських перегород, що підважують життя і роблять неможливим розвиток европейської продукції; поборює націоналістичну ненависть і націоналістичний утиск.

2. Паневропейська Унія змагає до з'єднання всіх европейських держав в один Союз европейських держав. Має вона бути організацією всіх европейців, що без огляду на партії, національність і релігію бажають створити з'єдинену, сильну, мирну і цвітучу Европу.

3. Ступневе знесення державних границь, що веде до здійснення Европейських З'єдинених Держав, іде в трьох напрямках:

в стратегічному шляхом уведення системи обовязуючих розємних судів,

в господарському через митну унію,

в національному через охорону національних меншостей.

4. Паневропейська Унія стримується від інгеренції в питаннях партійно-політичних, соціяльних і територіяльних.

5. Паневропейська Унія змагає до співпраці з Лігою Націй, якої принціп (арт. 21) є в згоді з цілями програми Паневропи.

Паневропейський рух у теперішній стадії свого розвитку є насамперед рухом ідеалістичним, який мало рахується з дійсністю. Ясно, що перехід його з теоретичної площини на шлях реалізації є піснею далекої будучини.

Сазонов.

На днях помер у Ніцці Сергій Сазонов, останній, можна сказати, міністр Росії. Була це настільки визначна індивідуальність, що заслуговує на кілька слів згадки й у нас.

Карієра Сазонова відома: по скінченні Олександрівського Інституту в Петрограді був у 1904 р. секретарем амбасади в Льондоні, в 1907 р. став російським послом при Ватикані, в 1909 р. державним підсекретарем в централі міністерства закордонних справ у Петрограді. В рік пізніше обняв по смерти Ізвольського становище міністра закордонних справ, на якому перебув до 1916 р.

Політику Сазонова ціхував набутий у Льондоні лібералізм. Він був рішучим прихильником еволюційного розвитку Росії в напрямі поміркованого конституціоналізму. З початку він політику прихильну Німеччині, наслідком чого мав против себе французький уряд. Пізніше звернувся проти Німеччини, стануввши рішучо по стороні Франції, якій не одержав вірности в найтяжчих для неї хвилях.

Французька преса характеризує Сазонова як державного мужа, що витержав до кінця при франко-російськім союзі і за весь час великої війни ні разу не завагався в своїй антантофільській політиці. „Не було вагань в його военній політиці — пише „Le Temps" — навіть у найстрашніших хвилях. Він ніколи не піддавався суґестії, що мала на меті сепаратний мир і з відвагою, гідною найвищої похвали, боровся з впливами, що змагали до того, щоб Росія посварилася з аліянтами... По його відході в закордонній політиці Росії було вже тільки місце для резиґнації і поразки".

Широко закроені мав Сазонов пляни у відношенні до російських інтересів на Балкані. Його дипльоматичний хист довів до того, що в 1912 р. Болгарія, Сербія, Греція і Чорногора заключили трактат перемиря, в якому була між ін. постанова, що на випадок виступу проти Туреччини арбітраж переймала в свої руки Росія. Цей трактат, що був з початку таємний, Поанкаре назвав раз найліпшим інструментом війни.

Балканська війна, що причинилася до загострення антагонізму між Росією й Австро-Угорщиною, дала нагоду Сазонову виявити своє справжнє обличча. А це обличча нічим не ріжнилося від облич усіх тих, що мають на своїй совісти вибух світової війни. Як вони, так і він є одним з тих, що були відповідальні за велику війну і її величезні жертви.

Перед кількома роками Сазонов видав цікаві спомини про час, в якому він вів активну закордонну політику великої російської імперії.

З жіночого руху.

Жіночий з'їзд у Львові.

При нагоді річних загальних зборів „Союзу Українок" у Львові відбувся 24. ц. м. з'їзд делегаток жіночих організацій у краю. Цей з'їзд скликано одночасно зі зборами „Союзу Українок" тому, що ця установа є тепер централею всіх жіночих організацій у краю, отже й ці організації, а не лише львівські членкині, повинні мати вплив і голос при виборі членів Головного Виділу „С. У.". Поза цією стороною з'їзду в рамках звичайних загальних зборів „С. У." відбулися окремо наради жіночих делегаток у справі виборів до сойму й сенату.

Зі звіту секретарського та організаційної і промислової секції довідалися ми, що „Союз Українок" обєднує нині 82 філії, 9 самостійних кружків, 10 жіночих товариств (які по своїм статутам не можуть бути філіями „С. У") та 50 кружків по філіях. Організаційна секція вислала [illegible] обіжників й відбула 84 поїздки на провінцію.

Окремо слід згадати про переведення піврічного курсу для освітніх інструкторок, який покінчило 20 учасниць, що виїхали зараз на села, де вели літом дитячі садки. В цьому звітовому році уладжено в краю 9 курсів крою і шиття і 2 курси домашнього господарства. Промислова секція працювала над обєднанням жіночих кооператив і з її ініціятиви скликано з'їзд „Труда".

У часі виборів до громадських рад „Союз Українок" звернув увагу на участь у них українського жіноцтва. Видано відповідну відозву й обіжник до філій, а по виборах переведено спробу статистики, яка виявила, що філії уладили 82 повітові наради в справі виборів і жінки мали своїх представниць майже в кожному повіт. виб. комітеті. До гром. рад вибрано понад 50 українок радними.

На дворічній нараді, яка відбулася як друга частина з'їзду і присвячена була виключно справі розписаних виборів до сойму і сенату, обговорено після основного реферату питання спільного українського національного бльоку, праці жіночих організацій у часі виборів та справу жіночих кандидатур.

Новий Головний Виділ „Союзу Українок" вибрано в такому складі: Іванна Витковицька — голова, Ір. Макух-Павликовська, Марія Домбіва, Олена Залізнякова, Міхна Рудницька, д-р Софія Парфанович, Марія Мудрикова й Іванна Пеленська — члени, Марія Мришівна, Теофіля Сомчовська й Марія Іжицька — заступниці.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК.

Як приходила осінь...

Ой знаєш ти, кучерявий хлопче —
Сім літ трава не поросте —
Куди воріг топче!..

Осінь приходила: як сумна мама.

Несла колосся голодним дітям — що лишалися самі й самі собі мали рости.

— Цитьте! — казала Осінь.

Сонце [illegible] тай затьмилося. А діди дивилися [illegible] червоними більмами тай віщували сім кр[illegible] років і голод.

На [illegible] сканули сльози розлуки.

За[illegible] вітер воцький крок, придушив жіночий [illegible] горячім пилі й пропав у світах. Стало ти[illegible] у хаті, коли газду понесуть з порога. Тихо[illegible]

Лише [illegible] котився від Писаного Каменя студений Буйногрив. Грав на ворниню, висвистував у колибі на розколеній ґонті, розгрібав попіл погаслого ватрища. А відтак гнався поміж людські стоги, негороджені.

— Фі-і-і-у-у-в! — пробував, чи добре вершені. Бив у підпори, сіпав півзинием. Крутився, закочував пахучі пласти й лягав спати на межі.

Ліси вкривала жура, бліда. Сонним колесом летіло блудне павутиння. Осіння пряжа розсипалася й гаснула над полями...

Так погасала в Цюкової Мотрі весела душа, бо жила в Юрчиком усего лиш один тиждень — а груди горіли в люби!

— Теке екес кажу вам, шьо я ані жінка ані дівка, — а далі загризла зубом слово, щоби на людський язик не впало тай ліве око втерла.

Терлиця брехала на все село: гав-гав! а Катерина ґодувала її сухими коноплями, аж летіло жужмом терміття. Від ліса глумилася луна.

На межі збудився Буйногрив. Протер очі, зіхнув гнівно, закрутив білим терміттям і ще білішими рукавами молодиці молоденької... Молодиця вслухувалася в шум тай питалася гадками: куди несеш, мой, збавлену долю мою?...

— Тай, ади: на баби тепер усенька робота! — цокотала до Катерини свекруха Максимиха. Два зуби в її роті хиталися, наче підломлені кілки у граблях.

Сонце кликало вечір — а жінки обступали Максимишине тай Мотрине термітище і банували.

— Нима мого ґосподаря — а сліпочьок по нім усюди! Сіна запретав, шусток заробив і лишив. Ломаного ґрейцаря собі не взьив. Куди йду — на привиді мені стоїт, — казала Кібюкова Олена. Її басовий голос накликував сум на жінки, і вони гляділи за погасаючим сонцем тай кивали головами.

Оленин Петрунько гніздився в сухому терміттї, а відтак прибіг до маминих колін.

— Ма', а тато куди пісов?

— На войну.

— На яку войну?

— На таку — цісарську.

— Та на сцо?

— Бо цісарь хоче!

— А насцо цісалеви насого тата?

— Людий бити...

— Ну, а він цому сам не бе, але сце тата хоце?

— Бо цісарь, ади, старий тай ни годен...

— А ти цого плацес?... Га?...

— Тихо, Петруньку, бо маму голова болит.

— Гей, жінки, вечір!... Схаплювалися й бігли.

— — — — — — — — — —

Осінь бродила садами, сідала під хрести на гробах, кивала на дзвіниці довгими шнурками — а в дзвонів здрігнулося серце й вони ворчали глухо на селом.

— Крю, крю!...

Журилися журавлі, що тяжка дорога понад чуже море. Їх крик падав на руді зарінки й збивав з вербів зморожений лист. За рікою догарали опалем берези й хилилися в мертвій покорі...

З берегів супула волохата ніч.

— Діду, не світіт світла, най мині здаєси, шьо там у покутю за столом мій Юрчік...

З челюстів печі глипала язиком ватра, а по стінах танцювали тіні:

— Прийдуть такі, о!... такі, о! — кліпали.

— Із одним оком насеред чола — га?

— Ге-ге-ге! — реготалися.

На стінах розтягалися патли, моргали до когось і присідали по кутах.

Дідо Максим оббив під ком[illegible]ом головню кинув до люльки червоний вугли[illegible]. По хаті розійшовся дим бакуну, як лінива [illegible]рімка. В печ пирснуло поліно. Ні землю с[illegible]нула дужкою іскра, капнула в темінь і згасл[illegible] Десь у сухі шкалубині сверщок:

— Тірр... Тір... Тір... тір... [illegible]дни.

До вікон сперлися діткими [illegible]

— Шьо то буде?..

[illegible]а лице діда

Катерина дивилас[illegible] на здн[illegible]... Пішов — й думала думку: де ви, де К[illegible]го голос. На гей вітер свічку загасив. Ще ч[illegible]

Свята О. Кобилянської.

ЗОЛОЧІВ.

Заходами філії „Союзу Українок" в Золочеві відбувся в початком грудня концерт для вшанування ювилею 40-літньої літературної праці Ольги Кобилянської. Заснованій щойно тільки недавно золочівській філії „Союзу Українок" належиться повне признання, що серед некорисних місцевих обставин устроїла цей концерт, який випав гарно і приніс чистий дохід на почесний дар Ювилятки.

Концерт виповнили: вступне слово голови філії п. Софії Олесницької, відчит про літературну діяльність Кобилянської п. Йосифи Завадинської, продукції хорові і музикальні тут. української гімназії та вдачні декламації. „Клю" концерту, що й спровадило на нього численну публику, був сольовий спів знаної вже нашому громадянству оперової співачки п-и Софії Коренець з Тернополя. Не входячи в подрібну фахову оцінку її вокальних продукцій, слід зазначити загально, що як голос, так і незвичайно артистичне виконання виправдали вповні ту славу, якою вже загально тішиться наша співачка. Вокрема належиться їй подяка також і за те, що безінтересовно, не зважаючи на що-тільки перебуту перестуду, приїхала серед лихої погоди з Тернополя до Золочева, щоби причинитись і від себе до піднесення цього жіночого свята. **Н.**

Загальні Збори „Просвіти".

(Докінчення.)

В дальшому ході дискусії забрав слово дел. *Павлишин* (зі Золочева). Він між іншими сказав, що тут на салі є богато „куплених або шахрованих" голосів. Колиж його притиснули до муру і зажадали доказів, він замнявся і нічого не сказав. *Дел. Кравців* поставив внесок, щоби Павлишина виключити з Просвіти, якщо не докаже того, що сказав. Президія цього внеску не піддала під голосування. До слова прийшов д-р *Ванью* зі Золочева і заявив, що Павлишин є професійним і налоговим розбивачем усяких зборів, особливо просвітних у Золочеві. *Дел. о. Прийма* підкреслює, що не всі ті, які тут горланять і кричать займаються освітньою працею на місцях. А так не повинно бути. Ті що працюють мало говорять, а ті, що не мають ніякого відношення до „Просвіти" горланять нині найбільше, подаючи себе за „робітничо-селянських" делегатів, хоч тут ніяких класових делегатів нема і не смів бути, бо тут виключно освітні діячі, делегати „Просвіт". Він радить новому Гол. Виділові зменшити видатки та урухомити освітній інститут. Черговий промовець *О. Бодnарович* підкреслює, що тут на салі національний табор репрезентує нарід, репрезентує селян і робітників, а не ті самозванці, що іменують себе „робітничо-селянськими" делегатами. Тут є на салі два табори, величезний, сконсолідований, національний та в зникаючій меншости інтернаціональний, що фактично нікого не репрезентує. Пропонує резолюцію такого змісту: „Загальний Збір ставить домагання до нововибраного Виділу, щоби дальше вів освітню працю в напрямі виховання свідомих робітників національної справи, працьовників, метою праці яких має бути розбудова української нації в її питоменних цінностях".

ДЕКЛЯРАЦІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ.

З черги прийшов до слова делегат *Ковтун* (з Комарна) і заявив, що від „робітничо-селянських" делегатів має уповноваження вложити програмову декларацію. Тут розгортає він папір і читає довгий елаборат, подібний до резолюції комінтерну своїм змістом і навіть стилем. Саля перериває йому, та він собі нічого не робить з шуму й відчитує далі. Нагло хтось вириває папір і вивязується бійка, яку зараз зльокалізують інші учасники Зборів. Поволи саля успокоюється. Ті оригінальні резолюції Ковтуна не мали очевидно нічого спільного з освітньою працею, а носили всі познаки політичного „вірую" тих незвичайних „робітничо-селянських освітників". Для зразку і для інформації запитуємо з них „найосвітніші" місця. Ось вони: „В теперішніх суспільно-політичних умовинах на Західній Україні стоять проти себе два сконсолідовані табори — угодовий пансько-попівський табор української буржуазії і дрібно-міщанства і табор робітників та селян, позбавлених землі та праці. Різниця світоглядів, що розділює ці два світогляди є безпосереднім виявом розподілу в нинішнім капіталістичнім ладі та його класових суперечностей. Табор української буржуазії і дрібноміщанства, зорганізований під прапором УНДО, УХО та радикалів є на послугах польського фашизму. Тому ідейний напрямок „Просвіти", який є в ундівсько-радикальних руках є чужий і ворожий для робітників і селян. Своєю діяльністю ундівсько-радикальний провід „Просвіти" затемнює класову свідомість трудящих і відвертає їхню увагу від класової боротьби". І так далі, без кінця з тим, що під кінець є ще й таке: „Збори домагаються звільнення політичних вязнів" і т. п. Ось так виглядала та екзотична декларація зникаючої меншости на Зборах, що намагалася їх за всяку ціну саботувати як не зовсім розбити

АБСОЛЮТОРІЯ.

Щойно в тому місці піддала президія внесок Освітньої Комісії на уділення абсолюторії уступаючому Виділові, який і принято.

Далі промовляють ще в порядку дискусії над звітом дел. *Дяків Микола* і *Яворський Матвій*. Цей останній промовляв в обороні непрочитаної до кінця декларації „робітничо-селянських" делегатів і домагається видавання практичних книжочок, але в комуністичному дусі: як боротись за землю, як коло неї ходити і т. п.

Делегат *Кравців* і *Костинюк* полемізують з „робітничо-селянськими" делегатами. Цей останній *Василь Костинюк*, селянин з Мельниці горячо з великим патосом виступає проти комуністів і малює відносини за Збручем, про які знає він і все населення пригородньої смуги. Там — казав він — під комуністами селяни проклинають день і годину, коли вона в них оселилася. Очевидно, що гурток інтернаціоналістів йому перериває. Делегат від Бережанської Філії д-р *Загірний* не вносить у дискусію нічого замітного ні цікавого. Він підкреслює тільки дивний хід нарад, в яких перше вибрали новий Виділ, а щойно пізніше ухвалили абсолюторію уступаючому Виділові, хоч Ревізійна Комісія, на його думку, внеску на уділення абсолюторії не поставила. Його твердження простує голова Зборів.

Промовці *Захожак* і *Чучман* (з Золочева) нічого нового не кажуть. Чучман ганьбить інтернаціоналістів. Селянин з Бережанщини *Когут Микола* стає в обороні Головного Виділу, старається всіх помирити і пропонує попрацювати над придбанням грошей для „Просвіти". По читальнях повинні бути всі газети від „Місіонаря" почавши, а на „Світлі" скінчивши, щоби люди могли вибирати в читальні та щоби всі були заспокоєні і вдоволені.

Дел. д-р *Троян* твердить на підставі друкованого звіту та його даних, що на місцях робота не допісала. Там завела і робота і програма. І тому дивно, що тут намагаються накидати чи формувати якісь програми ті, що їх не видно ніколи при праці на місцях. Якби вони там працювали без труду здійснювалиб свою програму. А тому нехай не дивуються і не протестують проти тих, що працюють і здійснюють програму, але свою а не їх. Освітньої програми на місцях навіть не може накинути центр, коли він без засобів. Центр має робити не тільки організаційну роботу але має йти на стрічу масам з книжкою, наукою, знанням, а на защіплювання його на процес його засвоювання на місцях він не може мати впливу. Щобиж Головний Виділ міг зреалізувати найважніше своє завдання треба йому допомогти на місцях працею і грошем. Промову цю покрила саля грімкими оплесками.

Дел. *Пюкенда* (з Богородчанщини) каже, що зїхались сюди не вовче просвітники, бо робота на місцях нема, але за те є на горі дефіцит. Каже, що колись викинули з „Просвіти" Франка, а тепер боїться, щоби не викинули його духа.

Д-р Загайкевич ставить внесення, щоби перервати дискусію та приступити до внесків, а по їх ухваленні знов її продовжувати. Внесення принято.

ЧЛЕНСЬКА ВКЛАДКА І ФІНАНСИ Т-ВА.

Справу вкладки реферує голова Т-ва *М. Галущинський*. Пропонує далі одноразову двозолотову вкладку від кожного члена на рік, а крім того річну оплату по 25 золотих, в чому буде оплачена вкладка і періодики Т-ва: *„Життя і Знання"*, популярно-науковий місячник, *„Народня Освіта"*, орган Т-ва і журнал теорії освітньої праці, і *„Аматорський Театр"*, орган театральної Комісії при Гол. Виділі.

Над тим внесенням розвивається ділова дискусія. *Дел. Невірович* з Бродів хоче, щоби члени читалень були вже рівночасно членами Т-ва, а їх вкладки ділено так: 50 проц. на читальню, 25 проц. на філію та 25 проц. на Головне Т-во. *М. Галущ.* каже, що це вже практиковано в Галичі та Заболотові, але спроба була невдатна. *Д-р Стефанович* (Заліщики) є за відновленням доляровних і двозолотових, значить двояких вкладок. Член Гол. Виділу *Д. Палій* каже, що Головний Виділ, допровадивши „Просвіту" до півміліона довгу, задумав ратувати фінанси коштом читалень і тому читальні малиб платити по 25 зол. вкладки. Це за велика жертва для читалень, дарма що за таку вкладку вона буде діставати журнали. Тому він ставить внесення, щоби завести поступово-доходове оподаткування в „Просвіті". Коли духовенство й інтелігенція хочуть ширити „пансько-попівську" освіту, то нехай платить на це гроші. Тут приходить до слова секретар Т-ва *В. Мудрий* для деяких пояснень щодо довгів Т-ва. Правда, що Т-во, мало минулого року 219.200 зол і 60 гр. довгу, а цього року має його аж 505.125 зол. 46 гр., як це видно з білянсу. Та вже на Загальних Зборах 1925 р. звернув він у звіті увагу на те, що Т-во стоїть фінансово непевно і що перед ним сумні перспективи. Однак тоді на Зборах ні один делегат не присвятив цій справі ні слова. На зборах 1926 р. він підкреслював ще сумніший фінансовий стан Т-ва, заповідав, що коли так далі піде, то воно повалиться в пропасть, але знов ніхто на це не звернув уваги, ніхто на зборах тим не заінтересувався. Рішено лише поширити масове членство. Тоді навіть деякі члени Виділу говорили, що представлений звіт за песи-

жерді його киптарина... Оті поліния, що горять у печі — кожне було в його руці... Під образами капелюх — а за зеркалом забута сопілка. Їй здавалося, що вже довгі роки кудись потекли — як цілувала його чорні вуса, як вянула в його обіймах.

— Ей, Юрчіку! — співала тоненько її душа.

— Ей, Катерино, жінко моя молода!

Вона ніби вчула його здоровий віддих і довкола шиї руку.

В стайні заруля корова.

— Йду, йду, красулько, йду! — Катерина прокинулась.

— Ні, то лиш думки мої, то ни Юрчік. Сама ек палец... сама — сама... Гадав би хто, шьо то лиш на хлопів война, на бабів також война!...

Зітхнула глибоко, начеб лицем до глибокої керниці схилялася.

Щось урвалося в житті молодої жінки, тріснула струна сподівань веселих, гаразду бажаного... Хтож ізбагнув би її ту бану нерозгадану, ту журу невколисану!

— Абож мині не так зазуля закувала в ту днинку, коли я на світ прийшла, або позавидувало небо тих годин веселих из любим чьоловіком...

То ще сонце не подавалося. Ще розсипало червону заполоч на сухі трави, несло пилом на широкі поля коло Новоселиці і Раранча. Попіл смаглявії склепіння котилися московські ладунки тай сідали гайдуком серед Юрчикового регіменту. Хлопці тали на давного гніву, що ріс як гора у грудях. Ішли лавами, як за старих часів їх діди під Маджанту. Ровів на кров не копали. А від півночі хтось летів і від сходу буря сіяла смуг: як піску і морі, як тр... ш тай листу.

Лави вставали одна на другу й розсипалися під сталевим свистом, як спінені морські гребені. За ними все нові, все нові... А Юрчик спирав їх грудьми й дивився, як червоніла сталь, цмоком висисала життя. Він кидався, лупив рушницею по черіпю, пускав червоні півки, скреготав зубами. Але за що, кому це?... Десь уставала дурна, уперта думка — скора як свист кулі, як удар — і ще скорше никла.

Тріщали скорострілки. Гинула ляндштурма*). Штандові**) хлопці як мухи вмирали.

— Гей, хлопці! Кождий густий, як обух у барді. Жілавий — що грабове суччя! Ішли в землю. Не вернуть — і таких не буде більше!...

Від правого крила зміґся вогонь. Злетів під небо крик, наче хмара. Вже й капітана*) не стало, упав і той, що станув на його місце. Упав один і другий. Горить!...

— Біда, камрате!

— А вражі лави, али, йдут гей вода валами!

— Лугко Юрчіку! Камрате мій! — стогнав і кликав сусіда Кібюк.

— Ей, га, то так?...

Але Кібюкові вже не було спасення.

Ніздрі роздула лють, серце заливав гіркий полин. З грудей знімалася остання туга тай летіла туди — ід його хаті. Там вона впаде на порозі... Там вона буде сльозою на вікні скипати до морозу.

Кібюк затиснув у долонях жмутки споловілого бурину. З рота пустився кровавий батіг. Моргнули кутики під вусом.

* Landsturm — ополченці, австрійське во... старших річників, покликувані до служби в часі війни.

**) Stand — лінійне військо.

***) сотник.

Юрчик накрив мертве лице шапкою з цісарським гудзиком тай полетів.

— Цісарська справа — та цісарський гудзик!...

Недалеко гопнув баняк і підняв землю під небо.

— Ей, хлопці — аліт якої маскаль співає, ану даймо їму бобу!

Тай місили траву підковами... аж просилася, а вони їй шептали — як падала їм на крізаві чола:

— Ни бануй, травичько!... Крівцю нашу, як вино віпеш — тай ожиеш від неї. Саме серце дамо тобі під корінь твій, душу саму розтопимо тобі, абис була як шовк... а наші діти ще тебе косатимут... лиш ни бануй на нас... лиш ни бануй...

Середина пішла до наступу, а Юрчик умлівав на лівому крилі.

— Гайдук-раз: Гоп!

— А ще раз: Гоп! — Три гранати впали разом. З гори посіяло мясом, кістками, черіпем. В ухах загремів пекольний гук. Юрчик почув нагло, що ним підкинула глина і він полетів у повітря. Душна полумінь лизнула його по лиці, блеск осліпив вічі, а потім він позіхнув і затягнув у себе їдкий сірчаний дим. Він загубив світ — лише побачив червону віху, що запалала десь над селом... Потім глухий удар... і вчув, що душиться від крови.

Синім рукавом утирався — а кров самоцвітами з грудей...

Скоро злягла тиша. Крізь неї пробивалися якісь далекі крики божевільних людей...

(Продовження буде.)

місячний. Нині була вже реєвізія [illegible] і вибір Ревізійної Комісії. Масове членство [illegible] і дар „Просвіти". Положення [illegible] ... Та вже сам зріст довгу в Т-ві дуже сумне. Та [illegible] треба розшифрувати. пояснити, бож у порівнанні з минулим роком він більше чим подвоївся. Чому воно так? Минулого року не було в білянсі зобовязань до видавництва Оренштайна, бо книжки з нього були в Т-ві в комісі. Того року Т-во було приневолене закупити видання Оренштайна на суму 264.227 зол. і 64 сот. Теперішні зобовязання за них виносять 247.753 зол. 98 гр. Але на них є далеко більше покриття у книжках, які до того добре розходяться. Але трагічне те, що не виплачують за них грошей готівкою, але книжки йдуть на сплату. Збільшилися того року засоби „Просвіти" ще й тому, що минулорічні Загальні Збори мають бути зреалізовані та підкріплено обезпечені стипендійні фондації при „Просвіті" коштом власного майна на суму 63.708 зол. і 46 сот. Взагалі без Оренштайна зобовязання „Просвіти" виносять п. р. 257.372 зол., то зн. що протягом року зросли до кінець червня п. р. на 55.174 зол. 9 сот. Але це ще не все, бо від червня п. р. до кінець грудня збільшились вони ще на 20.000 зол. Таким чином довг Т-ва без Оренштайна виносить тепер 277.372 зол. Ясніше не стимулює, бо в „Просвіті" не видно нахилу до поправи, але навпаки, склонність до чим раз більшого обдовжування. Самі відсотки коштували „Просвіту" в білянсовому році 15.315 зол. Коли пригадуєтся процесові наростання довгів, то треба ствердити, що головною причиною того лиха є відсотки за короткотермінові, векслеві позички, які Т-во руйнують. Почала „Просвіта" ліати в довги ще в 1922 р. Тоді мусіла позичати на направу ушкодженого бомбою дому (поправа частини фундаментів), і що найважніще на відбудову зруйнованої підвовито господарки в Миловanні. Милованя обтяжене нині на суму 84.856 зол. або 7.143 ам. долярів. Там треба було будувати господарські будинки зовсім нові, основно направляти старі, а тепер треба докладати і до школи. Господарка ще не дає там прибутку, не зважаючи на ті вклади. Та ясно, що Т-во не може коштом іншого майна відтягувати Милованя і тому воно мусить усі зобовязання покрити само, власними засобами і коштом. Але як і взагалі як вийти з того незвичайно важкого фінансового положення „Просвіти". Виділ робить заходи, щоби витягнути більшу довготермінову іпотечну позичку для сконвертування короткотермінових дуже дорогих і шкідливих для Т-ва зобовязань. Вправді на покриття зобовязань є в магазинах Т-ва власних видань „Просвіти" на суму 182.821 зол., але не мала потіха. Бо книжками, що розходяться поволи зобовязань не покриєш. До того треба робити заходи, щоби ці магазини, які є нині одним з підставових джерел доходу Т-ва не вичерпались і не висохли цілком. А щоби це не сталось на те знов треба гроша на видавництва. А щодо Милування, то вільними наворотами застановлявся Виділ над тим, чи не розпарцелювати б у Милуванні неужитків, з яких ні господарка, ні школа не мають жадної користи, бо вони лежать облогом, вимагають меліорації, яка тепер Т-ву не під силу. Парцеляція тих неужитків т. зв. „Лавок" (коло 120 морґів) щойно відтяжила б Милованя. На це Виділ досі не рішився, але Заг. Збори мусять про те знати і мусять бути підготовані й на те. Бо краще стратити для ратування життя організмові часом один орган ніж йти на загибіль. Отже стан Т-ва дуже невідрадний можна сказати катастрофальний. Треба завести ощадности в видатках, треба розбудувати відповідно видавничий відділ, але й треба допомогти Т-ву трішки передовсім через масове членство. В Т-ві ніколи нема готівки, бо все йде на зобовязання. *Д-р Залиха* з Тернополя підтримує внесення О. Павлова проти продажі землі в Милованні.

О. Наврецький каже, що він і його товариші у Виділі все противились продажі землі (неужитків „Лавок") в Милуванні, але вони мають меншість. Теперішній Виділ, на його думку, неспатний до того, щоби обійтися без продажі та щоби перевести санацію фінансів іншими засобами.

Потім принято при голосуванні внесення М. Галущинського.

О. Наврецький порушив справу зміни статуту, однак її не вирішено. На внесення д-ра **Рижеиа** передано справу зміни статуту Головному Виділові для підготовки та оброблення.

Тепер приступлено до продовжування детальної дискусії над звітом. Промов-

ляв ще один бесідник **М. Мацюк** з Золочівщини. По його промові замкнув голова **М. Галущинський** збори короткою промовою. У ній ще раз звернувся до зібраних делегатів і візвав їх до найживішої праці в філіях і читальнях. Хоч як різкі зазначилися противенства на зборі, голова має надію, що й їх вирівняємо, коли в нашій роботі стане пануючим те почування, котре одиноко важне в освітно-виховній роботі, це почуття любови. Освітний робітник мусить приготовитися на те, що на його шляху можуть посипатись на нього незаслужені докори й удари, але коли він буде мати терпеливість підійти до невдоволеного й його вислухати та зрозуміти, тоді напевно його позискає для себе й для своєї ідеї. Особливу звертав увагу на потребу почування любови у відношенні до молоді в читальних і освітніх установах.

Цю промову зрозуміли в такий спосіб „робітничо-селянські делегати", що час до часу висказували свої іронічні уваги, а заінтонований гимн **„Ще не вмерла"** намагалися безуспішно перебивати співом Інтернаціоналу. Гуртком інтернаціоналістів „співаків" диригував редактор **„Сель-Робу" Пелехатий**, що не знати звідки взявся на салі, бо не мав ні повновласти ні леґітимації, що управнювала б його до вступу на салю.

Органiзацiйний рух.

Повітовий Народній Зїзд в Буську.

В дні 24. 12. м. р. відбувся в Буську Повіт. Нар. Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. На Зїзді явилися представники майже всіх сіл судового повіту Буськ. На Зїзд прибув як делегат Центрального Комітету зі Львова п. Корчинський Іван. Отворив Зїзд о. сов. Калинович. До президії вибрано о. дек. Зельського і Пристапського Мих., як секретаря Воронівського Василя. Потім о. дек. Зельський коротким словами виснив присутнім ціль Зїзду і перейшов до справи виборів до сойму, виходячи з заложення, що вибори це боротьба. Делегат Корчинський Іван виголосив опісля довгий реферат. Рясні оплески, що дуже часто зривалися на салі в часі його промови, давали доказ, що присутні вповні погоджуються з виводами делегата та висловлюють довіря проводові УНДО. В дискусії забирали голос о. дек. Зельський, о. Васильківський, сел. Бойко Василь, о. Лиско, студ. Ваньо і богато інших. Всі бесідники взивали до однолітого національного фронту в часі виборів під стягом Українського Нац.-Дем. Обєднання. Вокрема о. Васильківський напятнував гостро шкідливу роботу панів зпід стягу т. зв. „Партії Праці". Вибрано наконець рівночасно комітети на повіт Буськ і місцевий на місто Буськ з о. дек. Зельським і студ. Ваньом на чолі. Члени вибраних комітетів дають запоруку, що поведуть працю в свойому повіті як слід.

Вічевий рух.

РАВЩИНА.

Виборче віче УНДО відбулося в Голім Равськім при участи яких 400 учасників зі сіл Голе Равське, Мале Голе, Синьковичі й інш. раворуського повіту. Віче отворив місцевий завідатель парохії о. О. Ващко і на його внесення вибрали присутні до президії Атаназія Дороша з Голого Равського, Михайла Гнідця з Синькович і Петра Пилипишина з Голого Равського; на секретаря покликано Олексу Чорного з Голого Равського. Після того голова Повіт. Нар. Комітету УНДО в Раві Руській д-р Любомир Данилович виголосив довшу промову, яку вічевики приняли з великим одушевленням та довготревалими оплесками. Потім забрав голос Теодор Кушта, буфетовець з Рави Руської, який аґітує раз за сельробами, раз за Унсом; він став вихваллювати заслуги УНСА і Заворотюка з Угнова, але зараз по кількох словах присутні закричали його так, що по кількох мінутах пустої балачки Кушта мусів закінчити промову та по „геройськи"... втекти. Кушта приїхав на повище віче, щоби впровадити замішання і здобути підписи за кандидатурою Заворотюка (УНС), він трактував усіх дорогими папіросками і припрошував до „закуски". Одначе всі заходи його не тільки не принесли ніякої користи, але й виказали, що УНС не має чого у нас шукати, бо селяни кожне слово Кушти приймали з кпинами. Третій бесідник, селянин Гнідець з Голого Равська, виступив остро проти УНС-а і скритикував роботу Заворотюка з Угнова. Дальше забрав голос Микола Чорний, селянин з Голого Равського, що скритикував підпольну роботу сельробівців. Бесіду нагородили вічевики гучними оплесками. Вкінці промовив предсідник віча Атаназій Дорош господар з Голого Равського, взиваючи присутних до організації. Присутні вибрали місцевий виборчий комітет і на тому закінчено віче відспіванням нац. гимну.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Єрихонські чудотворці

І знов...

Я зі Львова, а у Львові небудення сензація.

Зїзд рабінів з Галичини і полудневої Малопольщі.

Коби тільки рабінів!...

А то князів (ваасі Шрайбер з Дрогобича), чудотворців (ребе з Чорткова і Синиці) та цадиків-фільософів (з Домбрави „od Cerasu" і зі Скалата „od cykorji Kolb").

Над ними як пломінная зоря княжить, чудотворець і фільософ в одній особі, рабін над рабінами — Рокех з Белза.

Все те звалилося одного дня у Львів і зробило собі з кіна „Палас" жидівський парлямент.

— Чому саме в кіні? — спитає неодин.

— В краю, де роблять з парляменту кіно, можна зробити і парлямент з кіна.

Не знаю — бо не був, але як зачував рабінатський парлямент був поважний і серіозний.

На вступі до кіна повитав гостей славний Бен.Гур, відспіванням кантати: „Будвай ми здорова". В переконанні, що це делеґація вдячних українців — відповів Бен-Гурові один з рабінів дуже добре, бо коротко.

В середині повитала їх торжественно польська делеґація.

Рабіни відповіли на це резолюцією:

„Зїзд чудотворців є проти бльоку національних меншостей, бо це є недопустиме і шкідливе".

Дальша діяльність рабінатського парляменту розвинулася в напрямі чудотворнім:

Один з рабінів благословив гроші і золоті продавалися потім як правдиве золото. З цього користали приватні підприємці, які масами розпродували золоті (по долярові за штуку) наборні принесені з хати чи виміняні в банку.

Чудотворець Рокех поблагословив і подав руку комісареві поліції. Товпа мало не вирвала тієї руки з суставів комісаря, так хапалася за неї.

А ще інший рабін давав поради. Горнулися до до нього всі прибиті горем з убогі духом, яким, як відомо, є запевнене царство небесне. Жінки пхалися найбільше. Кожна з них передавала сто золотих і картку, з описом своєї біди. Адютант цадика передавав це все шефові, а той писав пораду.

Кажуть, що був такий випадок:

Одна жидівка питалася, що робити: чоловік покинув її і не хоче вернутись?!

Чудотворець відписав: „Не журися, твій чоловік верне!"

— Як верне — говорила вона крізь плач — коли я вже три роки жду, а він нічого.

Адютант рабіна і собі взявся потішати:

— Ребе каже що верне, але я кажу що не верне. Він бачив тільки твої гроші і письмо, а я бачив ще й тебе...

Богато ще дечого розказують про рабінатський зїзд, але що там когось може обходити [illegible] дівчина, чи незаплачені рахунки.

Львів мав сензацію і вже заклинувався від неї.

По місті мяли довгі халати, довші пейси і найдовші носи, а рейвах був такий, що від нього може розлетітися не тільки бльок національних меншостей, але й клясична терпеливість галицького українського мужика.

Галактіон Чіпка.

В справі виконування еміграційного закону.

Важне для українських емігрантів.

З днем 15. грудня и. р. увійшов у Польщі в життя новий еміграційний закон, оголошений в Д. З. П. Р. з дня 15. жовтня 1927 р. [illegible]

Між іншим цей закон регулює справу продажі корабельних карт. На підставі артикулу 1 28. цього закону Еміграційний Уряд видав розпорядок концесіонованим у Польщі корабельним товариствам, що є не вільно продавати корабельних карт, взглядно побирати задатків на корабельні карти, перед тим ніж емігранти дістануть від Еміграційного Уряду посвідку для старости на видачу їм безплатних еміграційних пашпортів.

У практиці розпорядок цей означає:

Емігранти до Арґентини і Бразилії мусять передовсім вносити подання на дозвіл видачі їм безплатного пашпорту із львівського, станиславівського і тернопільського воєвідства до Експозитури Еміграційного Уряду у Львові, Кармеліцька 4, а з інших воєвідств до Еміграційного Уряду у Варшаві, вул. Крулевська 23. В поданні треба подати своє імя і назвище, вік, заняття, докладну адресу, край, до котрого еміґрант виїзджає і староство, яке має видати безплатний пашпорт. До подання мають долучити мущини у віці 20–[illegible] літ свідоцтво заняття, потверджене громадським урядом; мущини від 18–[illegible] літ крім свідоцтва заняття ще свою метрику; мущини від 15—18 літ, які виїзджають самі, афідавіт або лист в оригінальною ковертою від свояків в Арґентині або Бразилії, що взивають їх до приїзду і посвідку опікуна, що позволяє на виїзд. Всі жінки мусять долучити до подання свідоцтво заняття і метрику; жінки нижче 25 літ, які їдуть самі, а не в товаристві родичів або повнолітних братів та старших сестер, мусять предложити ще афідавіт, потверджений польським консулятом — від родини в Арґентині або Бразилії. Не треба предкладати так, як досі, задаткового квиту.

Подання до Еміграційного Уряду можуть вносити еміґранти до Арґентини або Бразилії самі, або за посередництвом цього корабельного товариства, через яке задумують виїхати.

Еміґранти до Злучених Держав Америки мають долучити до подання карту вступу, одержану від американського консуля. Подання можуть вносити еміґранти до Північної Америки або самі або як досі, за посередництвом корабельних товариств.

Щодо еміґрантів до Канади, то в значній порі можуть виїхати до Канади тільки ці еміґранти, для яких виставляються в Канаді свояки або роботодавці пермiт або nominat[illegible] з афідавітом. Ці документи надсилають свояки або роботодавці звичайно до корабельних товариств, а документи ті [illegible] на [illegible] від канадійських [illegible] у Варшаві, мусять бути долучені до подання а саме подання мусить бути так, як досі, потверджене громадським урядом. Тому в практиці так як [illegible] подання для цих еміґрантів до Канади будуть вносити до Еміграційного Уряду ті корабельні товариства, які одержали для еміґранта перміт, або аплікейшен, або номінейшен афідавіт.

Закупно або задаткування корабельних карт в корабельних товариствах може наступити у всіх вище названих випадках щойно тоді, коли Еміграційний Уряд видасть посвідку на безплатний пашпорт. Іначе не вільно корабельним товариствам ані продавати корабельних карт, ані брати задатків на корабельні карти.

Еміграційний Уряд повідомить кожного еміґранта письмово про видачу посвідки до староства на безплатний пашпорт і цю посвідку мусить предложити еміґрант при задаткуванні, або закупні корабельної карти в корабельному товаристві.

В який спосіб треба вносити подання до Еміграційного Уряду для тих еміґрантів [illegible] робітників, [illegible]

рільничих родин, які мають виїхати на весну до Канади без афідавіту, це ще невідомо, бо про це не видав ще Еміграційний Уряд ніякого розпорядку, а то тому, що ще не покінчені переговори в тій справі між Еміграційним Урядом і канадійськими залізничими компаніями в справі вербунку цієї категорії еміграції. Корабельним товариствам не вільно від цієї категорії емігрантів побирати задатків на корабельні карти.

Одначе незалежно від того, хто буде мати право і в який спосіб вербувати емігрантів без афідавіту до Канади на весну 1928 р., Товариство Опіки над українськими емігрантами робить старання в Еміграційнім Уряді, щоби в першій мірі були заресстровані на виїзд до Канади без афідавіту ті емігранти, які на весну мин. року зложили задатки в ріжних корабельних товариствах, одержали позволення від Еміграційного Уряду на одержання пашпортів і які вибрали вже пашпорти зі староста. Пашпорти ті є або в руках емігрантів або лежать у переховуванні в Еміграційнім Уряді. Списки цих емігрантів з 1927 р., які в цьому році не могли виїхати з причини здержання еміграції до Канади, можуть комісарі залізничих канадійських компаній легко предложити Еміграційному Урядові. До цих емігрантів не повинні відноситися також вербункові приписи нового еміграційного закона, бо зобовязання супроти цих емігрантів затягнули канадійські залізничі компанії і Еміграційний Уряд ще в тому часі, як не було теж вільного еміграційного закону.

Для зрозуміння постанов самого нового еміграційного закону супроти корабельних товариств і найновішого розпорядку Еміграційного Уряду зазначити треба, що метою нового еміграційного закону є обмежити ролю корабельних товариств до чисто технічного інтересу продажі корабельних карт і переправи емігрантів, а найновіший розпорядок Еміграційного Уряду має за завдання створити переходові форми до намічених законом цілів.

За поясненнями в справі подань на безплатні пашпорти належить зголошуватися або до Еміграційного Уряду або до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами (Львів, Городецька 8), яке може також вносити подання до Еміграційного Уряду по посвідки на безплатні пашпорти. Остерігається при цьому, щоби емігранти не удавалися по виготовлення цих подань до покутних писарів і агентів. „У. Е."

З судової салі.

Дня 30. грудня ц. р. закінчилася 3-днева розправа перед судом присяжних у Львові проти Мартина Вольфа, Петра Микилити і Яцка Музики, всіх з Бутин, жовківського повіту. Першого з них обвинувачував прокуратор, що в червні ц. р. замордував свою молоду жінку, з якою оружився перед трьома тижнями, а двох других за це, що були дорадниками і помічниками в тій справі. Петро Микилита і Яцко Музика пересиділи пів року в тюрмі і щойно по 3-дневній розправі присяжні судді видали вердикт, яким уважали винним Мартина Вольфа, а Петра Микилиту і Яцка Музику увільнили. Мартин Вольф, щоби себе ратувати, кинув клевету на двох чесних людей і це було мабуть причиною, що суд відчув ту кривду, яку він заподіяв тим двом чесним людям і виміряв йому кару 10-літньої тяжкої вязниці, а Микилиту і Музику увільнив. Проти цього засуду вніс відклик щодо висоти кари оборонець Вольфа д-р Кібіц. Предсідником трибуналу був радник Антонович, вотували Ангельський і Згуральський, обвинувачував прокуратор Павліковський. Микилиту боронив д-р Лев Ганкевич, а Музику д-р Батицький.

АРЕШТУВАННЯ АЛЬЗАТСЬКИХ АВТОНОМІСТІВ.

Штрасбург, 30. грудня 1927.

У місті Трес заарештовано головних провідників автономістів: священика Фашавера, Шаля, нач. редактора й Томана адміністратора час. „Цукунфт", вкінці Гайзехера, скарбника „Гайматбунду".

ВИКРИЛИ ТАЙНУ ОРГАНІЗАЦІЮ В ХАРКОВІ.

Москва, 30. грудня 1927.

Аг. Вох. подає з Харкова, що тамошня ДПУ викрила тайну опоз. організацію що мала звязки з „троцькістами" в Москві. В звязи з викриттям опоз. організації харківська окружна комісія КП(б)У виключила з партії 30 опозиціоністів.

ВІДРІЗАНІ ВІД СВІТА.

Льондон, 30. грудня 1927.

Нині, в четвертім дні бурі над середньою і півд. Англією падав іще більший сніг. Ніодин пароплав не відійшов із Доври. Зал. шляхи відчищено, тож подекуди привернено зал. рух. Декуди сніг наслідком відлиги перемінився у лід. Дороги завалені снігом, деревами і тел. стовпами. Богато місточок відрізаних від світа. Сніг засипав теж богато місцевостей у графствах Кент і Гайленд. До загрожених місцевостей вислано ратункові відділи. Снігові вали мусіли розбивати танками, щоби привернути автобусову комунікацію між Селсбері і Тидуорт, які від Різдва відрізані від світа.

ДИМІСІЇ БІЛЬШОВИЦЬКИХ ДИПЛЬОМАТІВ.

Москва, 30. грудня 1927.

На основі ухвали Центр. Вик. Комітету СРСР, звільнено із заниманих становищ заст. нар. комісаря закорд. справ і предсідника для переговорів із Францією Раковського, члена тої делегації Преображенського та більшовицького посла в Італії Каменева.

МАСОВІ ЕКЗЕКУЦІЇ КОМУНІСТІВ.

Льондон, 30. грудня 1927.

Із Кантону подають через Москву, що на приказ ген. Сіна покарано смертю 20 російських і 2.500 китайських комуністів у Кантоні.

УРАГАН В ЯПОНІЇ.

Льондон, 30. грудня 1927.

Ураган, що лютував на сх. побережах японських островів збурив 500 домів у пристані біля Токіо, спричинив богато пожеж, наслідком яких згоріло 80 домів. Згоріло 66 людей.

НОВИНКИ.

— **З українського малярства.** На сьогорічній зимовій виставі польського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові виставлені образи і двох наших артистів. Івана Труша та Івана Іванця. Польська мистецька критика специяльно прихильно ставиться до праць молодого Іванця, які порівнує до деяких краєвидів Станіславського. Який жаль, що наші малярі які були згуртувалися в „Гуртку діячів українського мистецтва", на цей рік не спромоглися на українську виставку. Без цього молоді таланти не мають змоги ввійти в контакт із ширшими верствами суспільности, а старі мистці показати свої нові досягнення.

— **З Ревізійного Союзу Українських Кооператив.** XVII. звичайний загальний збір Т-ва „Ревізійний Союз Українських Кооператив" відбувся у Львові дня 28. м. м., у великій салі Лисенка, що була битком заповнена делегатами кооператив з цілого краю. Між присутніми були теж делегати українських кооператив з Волині, Полісся й Холмщини. Хід нарад зізду стояв на високому рівні й виявив, що наша кооперація виробила вже великий гурт людей, які ставляться з повним зрозумінням до великої кооперативної ідеї і до всіх її вимог у нас під нинішню хвилю. Особливо річеві промови чули ми з уст делегатів-селян, які домагалися поглиблення кооперативної праці, відповідної літератури і т. д. На цих загальних зборах вибрано, як щороку, нову Раду Т-ва, а для ухвалення нового статуту Р. С. У. К. рішено скликати надзвичайний зїзд. До Гол. Ради Ревіз. Союзу Українських Кооператив вибрані пп.: Павликовський, Луцький, Герасимович, д-р Кіпула, Кузик, Палій, Пашкевич, Косар, д-р М. Волошин, Мартюк, Вітенко, Базилевич Матчак.

— **Спадщина румунського короля.** Король Фердинанд залишив 885.476.715 лей спадщини. Ця сума буде поділена на пять частин, між усіх спадкоємців. Тільки княжна Ілеана одержить на 5 мін. більше за те, що давала дорогі дарунки членам родини в нагоди їх подружа.

— **Сніги в Англії.** Сніги, що впали в Англії 26-го грудня, нагадують англійцям страшну метелицю з 1886 р. Тепер було 4000 льондонських телефонічних ліній перерваних; недалеко Рідінг снігова маса зсунула із шляху поїзд. Сотки авт, що не в силі пробитись через сніг, лежать на вулицях; богато осіб замерзало на смерть. Темза виступила з берегів і залила чимало піль. Усі кораблі приходять із значним спізненням. До міста Вестергель, засипаного враз з околицею цілковито снігами, довозять поживу при помочі літаків, з яких скидають її в мішках.

— **Смерть дійсного володаря Монако.** У Ніцці, в сусідстві Монте-Карльо помер у 81 р. життя дійсний творець „касина гри" і той, що утримував цим касином це мініятурне князівство: Каміль Блян. Він „винаремдував" Монте-Карльо і з доходів касина оплачував князя та покривав усі кошти т. зв. держави, якої громадяни не платять ніяких податків, а всі живуть із „нещастя" чужинців, які приїзджають шукати щастя в рулетці. Блян був необмеженим диктатором у цій справді щасливій закутині, де ніхто не знає нужди, ніхто не служить у війську та не цікавиться виборів, поліції ні війни і де навіть на вулицях ані в пресі майже ніколи не видно посмертних клепсидр, щоби не псувати доброго настрою тим, що приїхали туди на коротший або довший час... програти або (часами) виграти.

— **Трагедія артистки.** В Берліні померла від ран наслідком експльозії бензини в своїй ванні відома молода танцюристка Лісі Кізельгавзен. Вона хотіла почистити собі черевики бензиною і не розуміла, що небезпечно наближуватись із бензиною до горіючої печі. Вибух був такий сильний, що розірвав піч і стіну. Кізельгавзен була віденкою і вже як дитина виявила небуденний талант у танцях. Її перший виступ у 1914 р. в Берліні зробив відразу славною молоденьку дівчину. Вона їздила по столицях усіх країн і не переставала розвиватись у свойому мистецтві. Після успіхів у Парижі та Льондоні вона почала вчитися ще й співу і минулого року зробила незвичайно успішний дебют в оперетці. Їй ворожили карієру Дузе та Ісадори Дункан.

— **Летунка Грейсон пропала.** Америк. летунка Грейсон, сестрінка Вільсона, що відлетіла із Ню Йорку в напрямку Новофундлендії, пропала безслідно. Вона переслала останню звістку через радіо, що наслідком зіпсованого мотору мусить сідати на землю. Догадуються, що звістка йшла з місця у віддалі 150 км. від Сейл Айленд. Після даремних розшуків лишилась тепер єдина надія, що летунка находиться ще десь на самотному острові, відрізана від суходолу.

— **Щасливі письменники.** Мадярський мільйонер Баумгартен записав свою величезну спадщину мадярським письменникам. Його брати дістануть тільки 8 прц. з усього майна.

— **Проти жінок-адвокатів** звертається адвокатська палата в Будапешті, що підготовляє новий статут. Проєкт статуту каже, що жінки не матимуть права відчиняти адвокатської канцелярії ні боронити перед судом.

Різдвяна ідея злодіїв. В америк. стейті Небраска, в місті Лінкольн, у день роздачі дарунків дітям св. Миколаєм до одного банку ввійшов перебраний за св. Миколая і почав роздавати всім урядовцям ріжні дарунки. Всі були переконані, що це директори придумали таку чемну форму різдвяних нагород для працюючих. Нараз св. Миколай витягнув два револьвери і крикнув: „Руки вгору!" За ним появились його помічники й ограбили спокійно всі каси, втікли. Поліція одного бандита вбила.

— **Чудеса злодійської техніки.** Льондонська фірма юбилерів Тілер і Ска оголошує в пресі 4.000 фунт. шт. нагороди тому, хто віднайде касету із брилянтами, яка пропала в Парижі в найпростіший і найчудесніший спосіб: представник цієї фірми в Парижі, золотар Філіпсон, іде до відомої ювилерної крамниці і бере звідти касетку з 45 дорогоцінними каміннями. Він кладе її в шкіряний портфель, а портфель замикає у валізу. Валізу бере в руку, сідає в авто і приїзджає до свого готелю. Відчиняє валізу, портфель — касети нема! Коли вона щезла і як? — про це він не в силі нічого сказати. Сам він її не взяв, бо це людина вповні довірена та богата, і сам він заявив негайно фірмі, що почуває себе до обовязку звернути гроші за таємну крадіж.

— **Рукопис Анатоля Франса.** Нюйорська фірма Уельс купила за великі гроші рукопис повісти Анатоля Франса „Таїс". Є це перший зразок повісти т. зв. брулйон. Але він має незвичайну вартість з огляду на те, що дає знаку характеристику до письменської праці Франса. Франс писав на ріжних клаптиках паперу, ріжної величини та походження, які йому в даній мент попали під руку. Є це картони із запрошеннями на обіди, весілля, вистави, на другім боці чисті, також ріжні рахунки та повідомлення, а навіть програми театрів і кін. Увесь рукопис писаний олівцем. Є це перший рукопис Анатоля Франса, що помандрував на чужину.

— **Чудасії.** Австралійський переговий клюб у Сіднею придумав новий спорт: перегони собак із перепонами. На собаках сидять малпи, вбрані як джокеї, в ріжних колірах. Деякі собаки дикаються перескакувати через перепони, інші виявляють незвичайну сміливість. Малпи загально дуже сміливі і тримаються добре на сідлі. Не є виключене, що й европейці зачнуть забавком малпувати цей спорт.

— **Світова всячина.** Аргентинський учений проф. Кнессада дарував свою бібліотеку із 80.000 томів, одну із найбогатших приватних, яку знають, — пруському державному мін-ству. — В Біоградї засудили касієра мін-ства внутр. справ Степича за розтрату мільйона динарів на 23 роки вязниці. — Турецький корабель „Севінзія", зударившись із іншим, пішов під воду із 140 пасажирами. — В Пенсильвенії вибух головний склад нафтового підприємства „Стандард Ойль"; шкода на 50 мін. дол.; скількість людських жертв ще невідома; ця катастрофа сильно підірвала підприємство. — Італійська урядова статистика стверджує, що скількість уродин в Італії постійно меншає; уряд обіцяє вжити заходів, щоби піднести цифру уродин. — Нім. письменник Штарнгейм заперечує звістку про своє заміряне подружа із донькою Ведекінда. — Музичний критик у Фльоренції Богер віднайшов невідому досі ораторію Моцарта на 5 мішаних голосів. — Згоріло одно еспанське село Кальдас Рондіз.

— **Найбільша фабрика килимів Хамули** має свій склад при вл. Трибунальській ч. 1.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією вл. Стадника (вуд. Шашкевича).

1-го січня (неділя), год. 3 попол. „Ой не ходи Грицю", — год. 7:30 веч. „Графиня Маріца".

Міський великий театр:

31-го грудня год. 7:30 веч. „Жидівка". Виступ Манна, год. 11. „Ге... дураццо".

1-го січня, год. 3 попол. „Ріголетто" —

по зниж. цінах., год. 7·30 веч. „Донна Оретта“.

Початок 7·30 вечером

Міський „Театр Новин“:

31-го, год. 7·30 веч. „Хай мене чорти“.
1-го, год. 3, попол. „На краща з жінок“ по зниж. цінах., год. 7·30 веч. „Хай мене чорти“...

Початок 7·30 вечером.

Кіна.

„Палас“: „Перла гарему“.
„Лев“: „Моя жінка — твоя жінка“.
„Аполльо“: „Циганський барон“.
„Фатаморгана“: Любимка Відня.

Дописи.

ЗАМАРСТИНІВ. *(З діяльности Кружка „Рідної Школи“).* Дня 11/XII. ц. р. відбувся концерт, улаштований захоронкою в Замарстинові, а 11/XII. відбувся у нас дитячий балетовий вечір. Як концерт, так і балет випали гарно. Сцена була совідна піятоточка. Здисциплінованість з одної сторони і вільність та свобода рухів малої дітвори з другої сторони впадали в очі. Спів „Гей там на горі Січ іде“ під проводом маленького удочника, був принятий публикою бурею оплесків. Гарно випали теж, в в балєті національні танці, передовсім коломийка. На цей балет захоронкові діти запросили своїх позашкільних товаришів (ок), яких самі угощували при буфеті, приготованім родичами. Вдоволення родичів, як і самих дітей, було велике. Дохід в сумі 60 зол. пішов на потребу місцевого кружка „Рідної Школи“. Підчеркнути тут треба, що наша захоронка не має майже ніяких допомог. Матеріяльна допомога від Головної Управи „Рідної Школи“ є мінімальна а і з того рішучо неможливо вдержати захоронки. Одначе, на жаль, не всі громадяни Замарстинова відчувають вагу і значіння захоронки; деколи бачимо, оскільки вже не ворожі, то байдуже відношення до тої справи. При такому загальному відношенню громадян, навіть при найбільшій праці деяких одиниць, школка розвиватися як слід не може. Вистави, концерти й діточі балєти — це одинокі джерела доходу захоронки. Тому громадяни, замісць тратити час на пустих балачках або в реставраціях при шклянці пива, повинні ходити на діточі вистави, де дістануть повне душевне вдоволення, а рівночасно своїми добровільними датками причиняться до кращого розвитку нашої діточої школки. — *Громадянин.*

☦ Посмертні згадки.

о. Андрій Тимус, парох-ювилят, совітник М. К., помер в 7. р. життя і 51. році священства 24. листопада 1928 р. Покійник, ученик тернопільської гімназії з часів по Барвінських, а в часах перед Олесьницьким, мав між своїми товаришами пок. посла о. Миколу Січинського, згадував з пієтизмом про старшого його брата Андрія, виніс ще з гімназії патріотичні традиції. В духовній семинарії як соліст бас був окрасою славного тоді хору питомців за пок. Віктора Матюка (цікавий найде на сторінках „Правди“ з 1876 р. ентузіястичні описи його співацьких виступів). Тут мав товаришами покійних о. Миколу Галущинського, Олексу Вячківського і Василя Давидяка. Як священик був у Переволоці, Пробіжній, Теребовлі, а вкінці був 44 роки парохом в Гумниськах. Парохію свою вивів з занепаду до ряду свідомих, найліпше зорганізованих сіл теребовельського повіту і даремні були зусилля наших найсердечніших, щоб коли-небудь станути ногою в Гумниськах. В Теребовельщині належав до наших передових людей від р. 1888, коли Теребовельщина вперше вибрала свого посла не згадуючи, що ще передтим немало причинився до вибору пок. Мих. Січинського в Гусятинщині. Пок. Тимус завсіди стояв на чолі народних здвигів і давав свідоцтва своєї ревности при виборі д-ра Яросевича, д-ра Колесси, при всіх виборах до повітової ради, в якій від 1890 року постійно був членом. Був аж до смерти директором „Каси Повітової“. Завсіди виступав як речник українського села і його болів-інтереси. У раді шкільній повітовій довгі роки заступав інтереси нашого обряду й учительства. Дав почин до заснування „Руської Бібліотеки“, каси „Помочи“, філії „Просвіти“ і кружка У. Ц. Т. Української Бурси і політичної організації повітової. Взагалі у громадянському житті брав дільну участь і тут годиться підвести його точність (аж до останніх днів не опустив ніколи ніяких зборів, в обовязки членства все сповняв найдокладніше). В початках своєї народньої діяльности мав у Теребовельщині тільки трьох товаришів: пок. о. Івана Волянського, о. Теодора Цегельського і суддю Ст. Стебельського. Одначе поволи все кріпшало народнє життя Теребовельщини і він з насолодою міг глядіти на будову народніх твердинь-домів „Помочи“, читальні і філії „Просвіти“ (Бурса) й радіти зростом і успіхами освідомлюючої праці, серед українських мас. Величаві похорони з імпозантною участю громадянства були наглядним доказом великої пошани, якої зазнавав Покійний. Пером Йому Рідна Земля!

ОПОВІСТКИ.

З кооперативи „Єдність“ у Левандівці. Відкриття і посвячення торговельної кооперативи „Єдність“ у Левандівці відбудеться в неділю дня 1. січня 1928 р. в год. 12. в полудне. Слід надіятися, що наше громадянство своєю численною участю звеличе це свято-відкриття чергової нашої станиці на периферіях Львова.

Передсвяточний Ярмарок. Жіночий Кружок ім. Ганни Барвінок у Львові влаштовує 1. і 2. січня 1928 р. в Народнім Домі Передсвяточний Ярмарок і фантову льотерію на дохід своїх львівських дівочих шкіл. Відкриття ярмарку відбудеться в неділю 1. січня в год. 10. рано в домівці при вул. Мохнацького ч. 12.

Українському Громадянству до відома. Щоб не було ніякої задержки в переведенні традиційної збірки як дару на „коляду“ „Рідної Школи“ подбала Головна Управа про дозвіл у всіх 3-ох східно-галицьких Воєвідствах. Ось дотичні рескрипти: львівське Воєвідство з 26. XI. 1927 Ч.Б.П. 12819, станиславівське Воєвідство з 5. XII. 1927 Ч.Б.П. 7255/27, тернопільське з 16. XII. 1927 Ч.Б.П. 8452. Прохаємо зорганізувати у всіх громадах відповідні мететкі гуртки. Повітові Кружки подбають про потвердження старостами потрібних уповажнень. — Всюди старатися, щоб дозвіл використати в часі Різдвяних Свят. Колиб на якому документі була умішена через помилку інша дата рескрипту, прохаємо справити її так як тут подано. — *Головна Управа „Рідної Школи“.*

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 49—?

КОЛЯДИ на мішаний хор **Ярославенка** за 3 золоті в легкому укладі, до набуття в кожній книгарні. 1116 3-10

ПІЯНІНА Арнольда ФІБІҐЕРА досконалі з гарантією, дешево і на догідних умовах. Конрад Кам і Син, Львів Коперника 16. 115 4—8

ДИВАНИ, хідники, портієри, **фіранки**, меблеві матерії по фабричних цінах **ВАЙК** площа Марійська 2. І. поверх. 911 20—20

ПОШУКУЮ учителя для учениці І. кл. гим. від 15/І. 1928 з наукою латини. Першенство мають, хто потрафив би вести хор. Близші зголошення з условинами подати на адресу: о. Михайло Була, Волиця поч. Сокаль. 1195 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Поширюйте передплату!

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів Ринок ч. 10.